

ALI PORABLJAMO PRAVICO, VZETI PROŠNJO PO ŽELJI?

Po 818. kanonu CZ ni dovoljeno dodajati po lastni volji maši kake druge ceremonije ali molitve. Ob bogoslužnih dneh IV reda, to je delavnikih čez leto in ob Marijinih sobotah pa sme vsak duhovnik dodati eno prošnjo po želji — oratio votiva — v vseh tihih mašah, ki niso konventne (KR 461). Ta prošnja se more izbrati iz maš, katere je dovoljeno vzeti kot votivne, ali iz prošenj za razne zadeve ali iz maš in prošenj za rajne (462). Od Gospodovih maš se lahko vzamejo vse, ki slavijo splošne skrivnosti, ne pa one, ki se nanašajo na Gospodovo življenje (božična, velikonočna, vnebohodna). Isto velja za Marijo z edino izjemo, da se lahko vzame maša brezmadežnega spočetja. Svetnikom na čast pa lahko vzamemo vse, ki so v martirologiju označeni.

Svoje mesto ima ta prošnja po vseh drugih, ne sme pa presegati skupnega števila treh prošenj (463). Zanimivo je, da smemo dnevni maši dodati prošnjo za rajne, ne smemo pa maši za rajne dodati druge prošnje kot samo za rajne (464).

Posebno priporočljiva je druga molitev za priprošnjo svetnikov, ki jo poznamo po začetku: *A cunctis*. Ta vsebuje kratek povzetek litanij vseh svetnikov, ki bi jih tudi lahko imenovali: prošnje za vse potrebe po priprošnji vseh svetnikov. Po Mariji, sv. Jožefu, blaženih apostolih Petru in Pavlu vstavimo še ime cerkvenega patrona. Tu je pa sedaj novost. Sme se imenovati tudi katerikoli glavni patron ali ustanovitelj reda (465). Kako primerno je zlasti za tiste cerkve, ki so posvečene že navedenim svetnikom ali božji skrivnosti.

Zdaj ko so imperate bolj omejene, naj bi duhovniki z veseljem jemali te prošnje po želji, saj je izbira tako pestra in se duhovnik lahko ozira na lastne želje, a tudi na želje vernikov. Zlasti pa naj bi ne pozabil velikih zadev sv. Cerkve, kakor so za širjenje vere, za edinstvo Cerkve, za svobodo Cerkve (ali si že opazil, da je ta prošnja vzeta v sklepni del molitve: *A cunctis?*).

Iz novega misala so zlasti priporočljive prošnje za duhovniške poklice.

Prošnja. Prosimo te, Gospod, pošlji delavcev na svojo žetev, da se bodo vedno spolnjevale zapovedi tvojega edinorojenega Sina in se bo povsod obnavljala njegova daritev.

Prošnja nad darovi. Naredi, Gospod, svojemu ljudstvu dar, ki ga darujemo, za oživljajočo skrivnost, da bi ti večje število služabnikov okrog tvoje mize darovalo molitve in daritve.

Prošnja po obhajilu. Nasitil si nas, vsemogočni Bog, z nebeškimi skrivnostmi, prosimo te: pomnoži število svojih služabnikov in posveti jih v ljubezni.

Prav tako se duhovniki živo zavedamo, kako potrebna je molitev za ohranitev duhovniškega poklica, in smo hvaležni svetu očetu, da nam je dae tudi v ta namen posebno votivno mašo.

Prošnja. Vzbudi v svoji Cerkvi, Gospod, duha pobožnosti in srčnosti ki naj ustvari tvojim oltarjem vredne služabnike in prizadevne oznanjevalce tvoje besede.

Prošnja nad darovi. Milostno se ozri na molitve in darove svojega ljudstva, Gospod; daj, da se pomnoži število oskrbnikov tvojih skrivnosti in da vedno vztrajajo v tvoji ljubezni.

Prošnja po obhajilu. Daj, prosimo, Gospod, da se poživimo po obhajanju svetih skrivnosti, in vsi, ki si jih izvolil za služabnike odrešenja, naj s čistim duhom služijo tvoji neskončni ljubezni.

Anton KARO

KAJ BO Z VERSKIMI OBIČAJI?

Nagel razvoj industrijske družbe je prinesel globoke spremembe tudi v občestveno in družinsko življenje. Ljudje se s podeželja selijo v industrijska naselja; zrahljale so se vezi med starimi in mladimi ter vezi med sosedi. Mnogi so si pridobili nova stanovanja, ne znajo pa si ustvari doma. Ob tem naglem razvoju odmirajo mnogi stari družinski običaji ali pa so ostali le lep spomin brez prave vsebine.

Mar jih ni škoda? Tako lepo so povezovali družinsko in cerkveno življenje. Nastali so ob cerkvenem letu. Ob njih so se družine pripravljale na cerkvene praznike, z njimi se je praznovanje nadaljevalo po domovih in v vaškem občestvu. Ob njih se je razširila uporaba zakramentalov v vsakdanjem življenju. Verski običaji so preprosto in nazorno razlagali verske resnice in uvajali v življenje po veri. Oklenili so človekov življenjski krog od rojstva do smrti in ga vklenili v cerkveno življenje.

Drugim pa se zdi: ni jih škoda! Mnogi ljudje se sicer oklepajo starih običajev, niso pa si osvojili osebnega verskega prepričanja in niso se naučili živeti s Cerkvijo. Držeč se svojih starih navad menijo, da so na poti k zveličanju. Ko pa pridejo v drugo okolje, kjer jih ti običaji ne spremljajo, pa odpovedo. Ohranili so velikonočni kolač, pozabili pa na velikonočno obhajilo. Tako je nekdo na veliko soboto dejal svoji ženi: »Glej, da boš nesla k žegnu. Mene pa jutri pusti, da se naspim.« Mnogi sicer še uživajo nad lepoto starih običajev, ne znajo pa se obogatiti z njih vsebino. Dostikrat so se lepim navadam pridružile razvade.

Kaj bo torej z verskimi običaji? Ali imajo še tolik pomen za versko življenje, da jih je vredno ohranjevati in gojiti? Ali nas sodobno življenje ne sili, naj iščemo tudi nov krščanski življenjski stil in uvajamo nove navade?

Duhovnik ni folklorist, ampak dušni pastir. Starih lepih običajev ne bo ohranjal zaradi njih samih. Vse tisto, kar je v oporo njegovemu dušnopastirskemu delu in kar lahko služi ohranitvi in utrjevanju krščanskega življenja v družinah, pa bo prizadevno gojil. Kako?

1. Najprej bo verske običaje v svoji župniji **spoznal**. V vsaki pokrajini imajo isti običaji svoje značilnosti, dostikrat tudi različna imena. Ponekod se je ohranilo mnogo starih običajev, drugod pa so marsikaj že opustili. V mesta in industrijska naselja so se doselili ljudje iz različnih pokrajin in so s seboj prinesli različne običaje. Kakšne skupne poteze imajo ti? Ali se jih ljudje sploh še držijo? Vse to bo dušni pastir zvedel v stiku z ljudmi, zlasti z otroki ter pri starejših ljudeh, ki posebno radi govore o starih navadah. Marsikaj bo našel v župnijski kroniki pa tudi v literaturi (n. pr. Turnšek, Möderndorfer).

2. Med različnimi običaji bo dušni pastir **odbral** tiste, ki jih je vredno gojiti. Nekaterih navad, ali bolje razvad ni namreč prav nič škoda, ker so ljudje že zdavnaj pozabili na njih pravo jedro in prav nič ne prispevajo k verskemu življenju. Nekateri so tako tuji sedanjemu občutju, da bodo nujno propadli in bi jih zastoj skušali ohranjati. Vsi tisti običaji, ki pomagajo k lepemu družinskemu praznovanju cerkvenih praznikov, ki navajajo k spoštljivi uporabi zakramentalov in ki nadnaravna sredstva vključujejo v človekov življenjski krog, pa so vredni, da jih dušni pastir skrbno ohranja in prizadevno goji. Tudi nove običaje, ki doslej v župniji niso bili v navadi, pa so koristni in lepi, bo skušal uvesti. S kakim razumevanjem so verniki sprejeli pobudo dušnega pastirja, naj bi vsakemu novemu krščencu darovali lepo krstno svečo, ki ga bo spremljala skozi vse življenje! Kako hvaležni so mu bili zlasti otroci, ko je pomagal v družine vpeljati jaslice!

3. Kako pa bo dušni pastir te običaje **gojil**? Predvsem mora ljudem pomagati, da bodo razumeli pomen običajev, katerih se še drže. Pri oznanilih, ob razih blagoslovih jim bo to kratko razložil. Lepo priložnost ima tudi pri katehezi. Pred prazniki bo otroke opozoril na lepe družinske običaje ali jih z njimi uprizoril. Za nalogo jim bo naložil opis domačih običajev ob praznikih, jih navajal k zbiranju in oblikovanju preprostih verskih predmetov, skupaj z njimi postavil jaslice ali zapel domače obredne pesmi. Ko bo materam govoril o vzgoji, jim bo svetoval, kako naj otroke uvajajo v cerkveno bogoslužje in domače običaje. Dekletom bo povedal, kako verski običaji prispevajo k pravi domačnosti in duhovni povezanosti družine. Poslušalci njegovih pridig bodo hvaležno prisluhnil, ko bo omenil njihove navade ali njih domačo modrost in jim pojasnil, kako je vse to zraslo iz življenja Cerkve in kako jim vse to zagotavlja trdno oporo v Bogu.

ANTON VIDMAR

PITANJA I ODGOVORI

1. Čujem da nije dovoljeno da kod čitane Mise služi više nego jedan ministrant a kod pjevanja dva. Čini mi se da bi bilo vrlo prikladno uposliti sve prisutne ministrante. Tako bi bili pobožniji i mirniji.

Odgovor: Doista kod čitane Mise treba da redovito posluži samo jedan ministrant, kod pjevanja dva a ako je kađenje tri ministranta. Međutim sasvim je zgodno da svi ministranti zborno sudjeluju kod sv. Mise tako da svi u ophodu idu pred svećenikom k oltaru, da svi zajednički odgovaraju, pjevaju, zajednički vrše obredne kretnje, sudjeluju kod prikazivanja, pričeste se i sl.

2. Vaše izdanje »Obredi Svete sedmice« ima dosta nedostataka. Tu je opisano izlaganje Svetotajstva u »Božjem grobu« a to se ne slaže s liturgijskim propisima. Opisan je i obred »uskrsnuća« koji samo umanjuje dojam liturgijskih obreda Uskrsnog bdjenja. Ne mogu zamisliti da bi jedan takav neliturgijski običaj smie